

ЗАПОРІЗЬКА МІСЬКА РАДА
ПОСТІЙНА КОМІСІЯ
з питань екології

пр.Соборний, 206, м.Запоріжжя, 69105, тел: 224-69-59, 224-69-60, 224-69-61

ПРОТОКОЛ № 64

засідання постійної комісії міської ради з питань екології

м. Запоріжжя

01.11.2023

Присутні: Севальнева Н.О. (голова комісії), Кір'янов Р.Г. (секретар комісії), Ричкова Н.А. (помічник голови комісії), Золотарьов Г.А., Жовніренко О.А. (управління з питань екологічної безпеки міської ради).

Відсутні: Міщенко Д.В., Шумейко П.А.

Порядок денний:

1. Розгляд петиції №8457 від 18.08.2023 «Припинити отруєння запоріжців під час несприятливих метеоумов».
2. Розгляд питань, які пропонуються для внесення в порядок денний на позачергову сесію міської ради.

Порядок денний:

1. Розгляд петиції №8457 від 18.08.2023 «Припинити отруєння запоріжців під час несприятливих метеоумов».

Слухали:

ЗОЛОТАРЬОВА Гліба – начальника управління з питань екологічної безпеки міської ради з інформацією стосовно суті петиції.

Порядок та обов'язки організацій, що беруть участь в роботах по прогнозу забруднення атмосфери, регулюванню викидів при несприятливих метеорологічних умовах (НМУ) і контролю ефективності цих робіт передбачені наступними нормативними документами:

Методичні вказівки «Регулювання викидів при несприятливих метеорологічних умовах» (РД 52.04.52-85), затверджених Держкомгідрометом 01.12.1986;

Методичні вказівки щодо прогнозування метеорологічних умов формування рівнів забруднення повітря в містах України (КД 52.9.4.01-09), затверджені наказом Держгідромету України від 14.12.2010 №77.

РД 52.04.52-85 поширюється на підрозділи:

Гідромету (Запорізький обласний центр з гідрометеорології) – складають та передають зацікавленим сторонам попередження про підвищення рівня забруднення повітря у зв'язку з очікуваними несприятливими метеорологічними умовами;

МОЗ (ДУ «Запорізький обласний центр контролю та профілактики хвороб МОЗ України») – здійснюють дослідження стану атмосферного повітря міста під факелом викидів підприємств у житловій забудові з урахуванням попереджень про підвищення рівня забруднення повітря у зв'язку з очікуваними несприятливими метеорологічними умовами;

Запорізька міська рада УПРАВЛІННЯ ПО ЗАБЕЗПЕЧЕНЮ РОБОТИ РАДИ
Вхід. № 1569/01.2-01/01
Від 08.11.2023

Державної екологічної інспекції (Державна екологічна інспекція Південного округу (Запорізька та Херсонська області) - здійснюють контроль за виконанням підприємствами та організаціями заходів щодо охорони атмосферного повітря при несприятливих метеорологічних умовах.

РД 52.04.52-85 призначений для підприємств, організацій та установ, що мають джерела забруднення повітря, незалежно від їх відомчої приналежності.

Заходи щодо охорони атмосферного повітря при НМУ розробляють підприємства, організації та установи під час отримання дозволу на викиди у відповідності до вимог Інструкції про загальні вимоги до оформлення документів, у яких обґрунтовуються обсяги викидів, для отримання дозволу викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря стаціонарними джерелами для підприємств, установ, організацій та громадян-підприємців, затвердженої наказом Міністерства охорони навколишнього природного середовища України від 09.03.2006 № 108 зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 29.03.2006 за № 341/12215 та РД 52.04.52-85.

Відповідно до вимог ст. 11 Закону України «Про охорону атмосферного повітря» Міндовкілля видає дозволи на викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря стаціонарними джерелами об'єктів першої групи, а обласні державні адміністрації (в м. Запоріжжя - Департамент захисту довкілля облдержадміністрації) - об'єктів другої та третьої групи, під час видачі яких здійснюється оцінка впливу викидів забруднюючих речовин на стан забруднення атмосферного повітря за даними результатів розрахунків розсіювання забруднюючих речовин в атмосферному повітрі та даними, що одержані при проведенні інструментальних методів досліджень акредитованими лабораторіями в установленому законодавством порядку: на межі санітарно-захисної зони; в сельбищній зоні; в зоні відпочинку, у тому числі ефективність запланованих у дозволі заходів щодо скорочення викидів при НМУ.

Відповідно до РД 52.04.52-85, розмір скорочення концентрації домішок у повітрі для підприємств встановлюють та надалі уточнюють місцеві підрозділи Держкомгідромета (наразі ці функції виконують Міндовкілля та Департамент захисту довкілля облдержадміністрації). При цьому враховуються: рівень фактичного забруднення повітря у місті, технологічні можливості виробництва, пилогазовловлюючого обладнання, особливості метеорологічного режиму тощо.

Відповідно до РД 52.04.52-85, взаємодія зацікавлених сторін під час несприятливих метеорологічних умов здійснюється за заздальгідь розробленою схемою, затвердженою виконавчим комітетом міської ради.

У зв'язку зі збільшенням кількості скарг громадян міста на погіршення стану атмосферного повітря під час несприятливих метеорологічних умов та враховуючи вимоги РД 52.04.52-85 та КД 52.9.4.01-09, прийнято рішення виконавчого комітету Запорізької міської ради від 06.08.2021 № 263 «Про схему дій при несприятливих метеорологічних умовах».

Зазначеним рішенням визначено схему взаємодії зацікавлених сторін під час несприятливих метеорологічних умов, а також перелік підприємств, організацій міста, які мають виконувати заходи щодо охорони атмосферного повітря при несприятливих метеорологічних умовах.

Перелік підприємств, організацій міста, які мають виконувати заходи щодо охорони атмосферного повітря при НМУ складається із 45 підприємств (у попередньому рішенні виконавчого комітету міської ради від 23.08.2007 №331 було передбачено 16 промислових підприємств).

Порядок проведення державного моніторингу атмосферного повітря, затверджений постановою КМУ від 14.08.2019 № 827 «Деякі питання здійснення державного моніторингу в галузі охорони атмосферного повітря» (далі – Порядок 827), визначає механізм організації та здійснення державного моніторингу в галузі охорони атмосферного повітря, взаємодії центральних та місцевих органів виконавчої влади та органу виконавчої влади Автономної Республіки Крим з питань охорони навколишнього природного середовища, органів місцевого самоврядування у процесі здійснення такого моніторингу і забезпечення зазначених органів інформацією для прийняття рішень, пов'язаних із станом атмосферного повітря, та інформування населення про такий стан.

На виконання вимог Порядку 827, в місті розроблено Програму державного моніторингу в галузі охорони атмосферного повітря агломерації Запоріжжя на 2022-2026 роки, яка затверджена рішенням Запорізької міської ради від 12.07.2023 №29.

З метою впровадження державного моніторингу в галузі охорони атмосферного повітря для прийняття рішень, пов'язаних із станом атмосферного повітря, та інформування населення про такий стан в агломерації «Запоріжжя» Програмою заплановано встановлення нових пунктів спостережень за забрудненням атмосферного повітря (фіксовані та індикативні вимірювання):

- 4 пункти спостережень за забрудненням атмосферного повітря (автоматизовані) для фіксованих вимірювань в Комунарському Шевченківському, Заводському та Дніпровському районах міста;

- 5 пунктів спостережень за забрудненням атмосферного повітря (автоматизовані) для індикативних вимірювань на основних транспортних розв'язках міста.

Програмою передбачені відповідні заходи:

«Організація встановлення нових пунктів спостережень за забрудненням атмосферного повітря (автоматизованих) для фіксованих вимірювань» - термін виконання 2023-2026 роки. Орієнтовний обсяг фінансування заходу – 60 000,0 тис. грн (державний, обласний, міський бюджети).

«Організація встановлення нових пунктів спостережень за забрудненням атмосферного повітря (автоматизованих) для індикативних вимірювань» - термін виконання 2023-2026 роки. Орієнтовний обсяг фінансування заходу – 7 500,0 тис. грн (державний, обласний, міський бюджети).

Також треба зазначити, що на теперішній час Міндовкіллям не затверджено порядок створення інформаційно-аналітичної системи даних про якість атмосферного повітря, що унеможливило збір та обробку результатів з нових пунктів спостережень за забрудненням атмосферного повітря (фіксовані та індикативні вимірювання).

Наразі короткострокові плани дій не можливо розробити в агломерації «Запоріжжя», у відповідності до Порядку розроблення та затвердження короткострокових планів дій, затвердженого наказом Міндовкілля від 01.08.2022 №267, оскільки існуючі спостереження суб'єктів моніторингу за станом атмосферного повітря в місті не відповідають умовам визначення порогів небезпеки згідно з Порядком 827.

Також, наразі не можливо розробити плани поліпшення якості атмосферного повітря в агломерації «Запоріжжя», у відповідності до Порядку розроблення та затвердження планів поліпшення якості атмосферного повітря, затвердженого наказом Міндовкілля від 01.08.2022 №268, оскільки існуючі спостереження суб'єктів моніторингу за станом атмосферного повітря в місті не відповідають умовам визначення граничних величин, цільових показників, а також меж похибок згідно з Порядком 827.

На теперішній час в місті здійснюється моніторинг стану атмосферного повітря.

Систематичні спостереження за вмістом забруднюючих речовин в атмосферному повітрі міста проводяться Запорізьким обласним центром з гідрометеорології та ДУ «Запорізький обласний центр контролю та профілактики хвороб МОЗ України».

Результати досліджень стану атмосферного повітря міста, з метою інформування громадськості, постійно розміщуються на офіційному сайті Запорізької міської ради (zr.gov.ua).

Забруднення повітря викидами промислової зони підтверджені багаторічними дослідженнями Запорізького обласного центру з гідрометеорології та ДУ «Запорізький обласний центр контролю та профілактики хвороб МОЗ України», але з минулого літа до забруднення додався не характерний для міста сморід, як зазначають мешканці – запах йоду, паленої пластмаси та гуми. Цей сморід відчувається, особливо в нічні часи та зранку.

Дотримання вимог екологічного законодавства суб'єктами господарювання, у тому числі дотримання умов дозволу на викиди забруднюючих речовин в атмосферу, встановлюється виключно під час проведення відповідних перевірок - заходів державного нагляду (контролю).

Державний контроль у сфері охорони навколишнього природного середовища, раціонального використання, відтворення і охорони природних ресурсів, зокрема на території міста, здійснюється Державною екологічною інспекцією Південного округу (Запорізька та Херсонська області), якою за результатами перевірок вживаються заходи реагування до порушників природоохоронного законодавства.

Відповідно до Закону України «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності» процедура проведення позапланових перевірок підприємств суттєво ускладнена та обмежені їх підстави. Так, підставою для здійснення позапланових заходів є звернення фізичних та юридичних осіб про порушення суб'єктом господарювання вимог законодавства. Але ж позаплановий захід у цьому разі здійснюється тільки за наявності згоди центрального органу виконавчої влади на його проведення.

Законодавством не передбачено здійснення оперативних, рейдових перевірок, що унеможлиблює швидко виявити порушника. Таким чином, контролюючі органи не можуть оперативно реагувати на порушення природоохоронного законодавства, в тому числі й на звернення громадян.

Розуміючи важливість ситуації зі станом атмосферного повітря, а також існуючі проблеми у роботі державних контролюючих органів, службами виконавчого комітету міської ради розроблено Алгоритм дій структурних підрозділів виконавчого комітету Запорізької міської ради та правоохоронних органів на інформацію громадян про забруднення атмосферного повітря.

Відповідно до Алгоритму дій, на звернення мешканців міста щодо забруднення повітря структурними підрозділами виконавчого комітету міської ради проводяться комісійні обстеження з виїздом на місце, здійснюється фотофіксація правопорушень та складається відповідний акт.

За результатами роботи по Алгоритму дій виконавчий комітет міської ради звертається з заявами та матеріалами до правоохоронних органів щодо вжиття невідкладних заходів стосовно припинення порушень природоохоронного законодавства підприємствами міста.

За таким принципом роботи правоохоронними органами розпочато декілька кримінальних проваджень.

Крім того, групами мобільного моніторингу, створеними Запорізькою обласною прокуратурою спільно з Головним управлінням Національної поліції в Запорізькій області, Управлінням патрульної поліції в Запорізькій області, Державною екологічною інспекцією Південного округу (Запорізька та Херсонська області) та Запорізькою міською радою з метою запобігання, виявлення та припинення правопорушень у сфері охорони атмосферного повітря, було виявлено декілька підприємств у Заводському та Шевченківському районах міста, які здійснювали свою діяльність з порушенням вимог діючого природоохоронного законодавства.

Результатом недостатнього контролю з боку державних контролюючих органів є порушення промисловими підприємствами міста вимог природоохоронного законодавства.

Враховуючи зазначене, Запорізька міська рада рішенням від 12.07.2023 №56 звернулася до Кабінету Міністрів України з проханням розглянути можливість внесення змін в діюче законодавство в частині спрощення процедури проведення позапланових перевірок дотримання вимог природоохоронного законодавства, а також стосовно впровадження механізму оперативного реагування органами державного нагляду на забруднення атмосферного повітря.

Також, необхідно зазначити, що наразі у нашому місті проводиться робота по розробці Програми охорони довкілля щодо поетапного зниження викидів забруднюючих речовин суб'єктами господарювання м.Запоріжжя, відповідно до Завдання на розробку Програми, затвердженого робочою групою по вирішенню питань покращення атмосферного повітря міста Запоріжжя.

Промислові підприємства міста співпрацюють з Державною установою «Інститут громадського здоров'я ім. О.М. Марзєєва Національної академії медичних наук України», яка є розробником Програми охорони довкілля щодо поетапного зниження викидів забруднюючих речовин суб'єктами господарювання м.Запоріжжя. Вони надають розробнику необхідну інформацію для проведення аналітичних, дослідницьких та розрахункових робіт з метою обґрунтування необхідності та розробки заходів щодо поетапного зниження викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря суб'єктами господарювання. Робота триває.

Вирішили. Прохання автора петиції створити тимчасову комісію, яка з участю громадськості розгляне питання, яким чином міська влада може зобов'язати забруднювачів під час несприятливих метеоумов коригувати свою роботу так, щоб мешканці міста не вдихали отруєне повітря, на даний час не може бути задоволено оскільки міська влада:

1. Не здійснює регулювання викидів, у тому числі при настанні несприятливих метеорологічних умов (не видає дозволу на викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря підприємствам). Це виключна компетенція Міндовкілля та Департаменту захисту довкілля облдержадміністрації.

2. Не має функцій державного нагляду (контролю) за виконанням підприємствами міста заходів щодо скорочення викидів при НМУ. Не має функцій заходити на підприємства та перевіряти виконання заходів, передбачених дозволами на викидами. Це виключна компетенція Державної екологічної інспекції Південного округу (Запорізька та Херсонська області).

У разі встановлення нових пунктів спостережень за забрудненням атмосферного повітря (фіксовані та індикативні вимірювання), затвердження та впровадження Міндовкіллям інформаційно-аналітичної системи даних про якість атмосферного повітря та коли результати спостережень суб'єктів моніторингу за станом

атмосферного повітря в місті відповідатимуть умовам, передбаченим Порядком 827, тоді в повному обсязі в місті буде впроваджено Постанову 827.

Тільки на основі результатів спостережень, які отримані з урахуванням всіх вимог Порядку 827, у тому числі часові періоди досліджень, будуть розроблені короткострокові плани дій та плани поліпшення якості атмосферного повітря в м.Запоріжжя.

Управлінню з питань екологічної безпеки міської ради **повторю** підготувати проєкт листа до Кабінету Міністрів України з проханням розглянути можливість внесення змін в діюче законодавство в частині спрощення процедури проведення позапланових перевірок дотримання вимог природоохоронного законодавства, а також стосовно впровадження механізму оперативного реагування органами державного нагляду на забруднення атмосферного повітря.

2. Розгляд питань, які пропонуються для внесення в порядок денний на позачергову сесію міської ради.

2.1. Проєкт рішення міської ради «Про внесення змін до Програми підтримки обороноздатності та забезпечення безпеки і правопорядку в місті Запоріжжя на 2023 рік» (зі змінами).

Слухали: Відділ взаємодії з правоохоронними органами та оборонної роботи виконавчого комітету міської ради.

Вирішили: проєкт рішення міської ради заслухано.

2.2. Проєкт рішення міської ради «Про підтримку електронної петиції №8452 «Вимагаємо розробити і виконати по кожній території, де росте амброзія полинолиста, план повної її ліквідації»».

Слухали: департамент муніципального управління міської ради.

Вирішили: проєкт рішення міської ради заслухано з зауваженнями.

З метою комплексного вирішення проблеми карантинних рослин, насамперед амброзії полинолистої, в місті розроблена Програма боротьби з карантинними рослинами міста Запоріжжя на 2016-2025 роки, яка затверджена рішенням Запорізької міської ради від 30.03.2016 №8.

Програмою передбачено три ефективні методи боротьби з карантинними рослинами – механічний, хімічний та фітоценотичний (агротехнічний).

Рекомендувати районним адміністраціям міської ради спільно з комунальними підприємствами на початку кожного року, при складанні заходів та графіків робіт боротьби з карантинними рослинами, обстежувати закріплені території, визначати площі зараження амброзією та оновлювати районні карти розповсюдження карантинних рослин. Визначати методи боротьби, кратність покосу (з урахуванням погодних умов та фактичного росту карантинних рослин) та обсяги фінансування для реалізації механічного, хімічного та фітоценотичного методів боротьби. Попереджувати підприємства, установи, організації та суб'єкти підприємництва міста про необхідність знищення карантинних рослин на закріплених за ними територіях.

Районним адміністраціям та комунальним підприємствам міської ради згідно протоколу засідання постійно діючої міської робочої групи по координації проведення робіт зі знищення карантинних рослин від 19.10.2023 виконувати п.5, а саме: у разі виявлення локацій, які значно уражені карантинними рослинами, формувати плани боротьби по кожній ділянці окремо.

Рекомендувати районним адміністраціям міської ради залучати громадськість до розробки планів по боротьбі з карантинними рослинами та виконувати заходи по їх знищенню.

2.3. Проект рішення міської ради «Про внесення змін до рішення міської ради від 07.12.2022 №128 «Про затвердження Програми використання коштів депутатського фонду у 2023 році» (зі змінами).

Слухали: департамент фінансової та бюджетної політики міської ради.

Вирішили: проект рішення міської ради заслухано.

2.4. Проект рішення міської ради «Про внесення змін до рішення міської ради від 07.12.2022 №129 «Про бюджет Запорізької міської територіальної громади на 2023 рік» (зі змінами).

Слухали: департамент фінансової та бюджетної політики міської ради.

Вирішили: проект рішення міської ради заслухано.

2.5. Проект рішення міської ради «Про проведення земельних торгів з продажу права оренди земельних ділянок та затвердження умов їх продажу».

Слухали: департамент архітектури та містобудування міської ради.

Вирішили: проект рішення міської ради заслухано.

2.6. Проект рішення міської ради «Про затвердження переліку земельних ділянок у м. Запоріжжі, право оренди яких пропонується для продажу на земельних торгах (у формі аукціону) окремими лотами та надання дозволу на виготовлення документації із землеустрою».

Слухали: департамент архітектури та містобудування міської ради.

Вирішили: проект рішення міської ради заслухано.

Голова комісії

Надія СЕВАЛЬНЄВА

Секретар комісії

Роман КІР'ЯНОВ